

**In Hoc Libello Pontificii Ora||toris continetur legatio, in
co[n]uentu Noremburgensi,|| Anno. M. D. xxij. inchoato,
sequenti vero finito ex-||posita, vna cum instructione ab
eodem legato|| ...**

Hadrian <VI., Papst>

Noremburgæ, 1523

VD16 K 320

61 Qvomodo Novae Per Violentiam instituantur decimar[u]m
præstationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65406)

in itinera, procuratores, proque impetrandis & redimendis
missionum literis, necessario expenderit. Adde & neglectas
rum operum aestimationem, iam tandem nulliter & inique
emissos iudiciarios processus persolvere, atque ere non immo
dico coactus licet pensare. Namque id si forte recuset, anathe-
matis praesto est gladius, hoc ei minantur iudices ecclesiastici
fulmen, ni persolutis vocationum literis, habendi libidinem
ipsorum satiauerint. Ita afflicto additur afflictio. Neque iuris
ratio, quae temere in ius vocato, refundendas dicitat expen-
sas, a iudicibus his curatur quicquam; immo iudiciarius hic eorum
ordo, ex diametro, quod aiunt, cum iuris bonique & aequi or-
dine pugnat. Eum tamen iudiciorum ordinem, non ob aliud,
quantum coniectura assequi licet; haecenus ita religiose ob-
seruarunt, quam ut plurima actorum turba per hoc ad eorum al-
liceretur tribunal. Ita semper iniquum, ex re, quae merito des-
bebat esse aequissima, student facere lucrum.

QVOMODO NOVAE PER VIOLENTIAM

instituantur decimarum praestationes.

- 61 Item etsi laici per multa annorum curricula de certis eorum
prediis, neque maiores neque exiguas, ut vocant, praestiterint de-
cimas, tamen per ecclesiasticos iudices, apud quos iniquis li-
tigant conditionibus, auctoritate iudiciaria, ita eis fit nego-
cium, ut aut petitas iudicio decimas, siue quidpiam aliud est,
quod ab eis exigitur, praestare, persolvereque, aut excommunica-
tionis poenam ferre, necessum habeant. Neque hoc temere. Nam
etiamsi a sententia quantumvis iniqua Romam appellauerint, non
eos fugit quam onerosus atque dispar sit & illic litium euentus.

QVO PACTO ECCLESIASTICORVM

officiales ac suffecti, & ipsi laicos ad ecclesiasticorum tribunal
in ius trahere conentur.

- 62 Ad haec omnia personae ecclesiasticae nedum ipsae per se
laicos, quibus dictum est, ac similibus casibus, ad ecclesiasticos
eos trahunt iudices, verumetiam ecclesiasticorum officiales,